

Redacția: Administrația, Brașov, piața mare Nr. 22.
Baza de subscripție este în Brașov. — Adresă: Administrația.
INERATE se primesc la Administrația în Brașov și la următoarele Birouri de anșuri:
în Viena: M. Duka, Zvezda; în Budapesta: A. Y. Heiberg, Kistam Bernat; în București: Agenția Ilcus, Succursale de România; în Hamburg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie garzon pe o coloană 8 ex. și 20 ex. număr pentru o publicare. Publicat mai dese decât seriile și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o serie 10 ex. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I.

„Gazeta” ieșe în da-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumără la toate ofișele postale din țară și din afară și la dd. coșetori.
Abonamentul pentru Brașov administrației, piața mare, lângă Inului Nr. 30 etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu anul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 22.

Brașov, Joi 29 Ianuarie (10 Februarie)

1898.

Darul danaic al lui Wlassics.

Se vede că actualul ministru unguresc de culte aspiră a-și câștiga și el lauri, emulând cu antecesorii săi în a fabrica proiecte de lege cu scop de a cionti tot mai mult din așa dăsa autonomiă a confesiunilor nemaghiare și de a aservi pe toți dearëndul scopurilor maghiarismului centralisator și cutropitor.

Așa debutază acum Dr. Iulius Wlassics c'un nou „proiect de lege asupra întregirii venitelor preoților” (a așa numitei congrue), pe care l'a prezentat alaltăeri Camerei deputaților.

Cumcă acest proiect de lege a fost primit de către Cameră cu „aplaude generale”, o credem. Dér concluziunea ce o fac de aici foile guvernului, că aplaudele amintite ar fi o dovadă de „cele mai viue simpatii”, ce le-ar întâmpina acesta afacere pretutindeni, este tocmai așa de falsă și neintemeiată, pe cât de falsă și neintemeiată este părerea, că Camera din Pesta reprezintă vederile și sentimentele totalității locuitorilor acestui stat.

Publicăm mai jos în totă estensiunea sa amintitul proiect de lege, care este foarte important, nu atât pentru ceea ce vrea să dea, cât mai mult pentru ceea ce vrea să ia, nu atât pentru sprijinul material, ce-l întinde clerului tuturor confesiunilor în genere, cât mai mult pentru razimul moral, ce voesce să i-l răpescă, făcându-l atêrnător de bunul plac al ministrului și de vederile vremelnice ale acestuia în aprețierea conduitei sale cetățenești.

Ajunge să constatăm, că țitina, în jurul căreia se învêrte acest proiect de lege, este clasificarea preoților, — cari au să fiă dotați parțial, sub titlul de întregire a venitelor până la o sumă anumită, din visteria statului — în preoți patrioțici și nepatrioțici, clasificare supusă în ultima instanță deciziunii ministrului de culte. Căci étă ce dispune proiectul d-lui Wlassics: Preotul își perde dreptul de a pretinde să i se întregescă venitele, decât se face culpabil de imoralitate, séu de o atitudine dușmană statului. Și-l perde séu pentru timpul pedepsei ce i-s'a dictat, séu pe timp de trei ani, séu la cas de recidivă total. Ministrului de culte i-se dă dreptul, ca în astfel de casuri, când vor fi acușați preoții pentru imoralitate ori atitudine ostilă statului, să îngrijescă a se face cercetare disciplinară în contra respectivului preot. Și decât această cercetare nu va eși după placul lui, să dispună în cercul séu propriu de activitate, ca să se retragă adausul la venite, ce-l dă statul.

Total atêrnă dér, în privința acesta dela voința și dispoziția ministrului. Și acesta vom înțelege-o și mai bine, decât vom receti cea dispoziția a legii (art. 26 din 1893. § 13), care ne spune ce este privit „ca atitudine dușmană statului.”

Acea dispoziția dîce din cuvênt în cuvênt următoarele:

„Ca atitudine contrară statului este a se considera ori-ce faptă, care se îndreptă în contra constituției statului, în contra însemnelor lui naționale, a unității lui, a poziției deosebite séu a integrității lui teritoriale, mai departe în contra aplicării limbii statului stabilită în lege, — întâmplase acesta în școlă séu afară de ea, ori pe teritoriul unui alt stat, cu graiū viu, în scris, séu prin tipărituri, prin chipuri, cărți didactice, séu prin alte manuale de învățămênt.”

Acestea le dispune legea, ce s'a adus privitor la salarisarea învățătorilor și scim ce resens a produs ea între toți Românii, cari bine știu în urma unei praese îndelungate, că atêrnă numai dela arbitriul ministrului, ca pe basa dispozițiunii de mai sus să califice ori-ce faptă sêvêrșită în interesul desvoltării naționale a poporului român, ca faptă cu direcțiune dușmană statului.

Este prin urmare un dar danaic ce-l face guvernul în special preoțimei noastre prin modul acesta de rezolvare a cestiunii așa dîsei congrue, ceea ce dovedesce în de-ajuns proiectul de lege de mai jos, care de-o-camdată resolvă numai congrua preoților protestanți, greco-orientali, unitari și — semn al timpului — izraeliți.

Il semnalăm astădi, rezervându-ne a-l supune unei mai de-aprope examinarî în numerii noștri viitori.

„Declarațiunea Românilor”. Sub titlul acesta organul „partidei populare” catolice, „Alkotmany”, în numărul séu dela 8 Februarie n. scrie următoarele:

„Nu de mult diarele (jidano-maghiare — Trad.) au publicat o telegramă dela Sibiu, în care se vorbea despre o ședință furtunosă a comitetului societății literare și culturale române (e vorba de Asociațiune — Trad.) și despre mișcări politice și diferențe de vederi, ce s'ar fi iscat în sîmul comitetului. Acum vice-președintele societății și secretarul al doilea publică o declarațiune din însărcinarea comitetului, prin care se declară ca neadevêrate scirile privitoare la ședințele furtunoșe. În sensul declarațiunii, comitetul central, lucrând strict în cadrul statutelor, nicî-odată nu s'a ocupat cu cestiuni politice și astfel nicî nu s'au putut nasce diferențe de vederi politice în sîmul séu. În fine în declarațiune se ridică plângerea, că acum agitațiunea în contra instituțiunilor culturale și economice române se urmêză sistematic și cu cea mai mare neconștientitate. Acestă plângere a Românilor suntem siliți și noi a-o subscrie în mare parte, după cum și mai înainte am luat poziția față cu șovinismul nesocotit al presei liberale, care după cum se vede tînde direct a învenina cu desêvirșire cestiunea de naționalitate prin răspândirea a tot felul de născociri grozave.”

Din aceste caracteristice observări ale fôiei catolice maghiare se vede, că înși și șovinistii au început să se sparie de productele impertinente ale șovinismului lor. N'a rēmas cruțată nicî însași Asociațiunea de minciunile presei maghiare, care

înainte cu 2—3 săptămâni alarmase lumea cu soirea, că în sîmul comitetului ei se face grozavă politică. E clar, cum am mai șis și altă-dată, că în aceste minciuni și născociri este sistem și metodă, fiind anume puse la cale pentru a intriga întra noastră și a ne calumnia.

Intregirea venitelor preoțesci.

— Proiect de lege despre Congruă. —

I.

În ședința dela 7 l. c. a camerei deputaților din Budapesta, ministrul de culte și instrucțiune publică a înaintat proiectul de lege despre așa numita „completare a venitelor preoțesci”, séu Congruă.

Proiectul se referă numai la preoțimea acatolică, ér cât pentru preoții greco-și romano-catolici, nu dispune — cum se vede mai jos — decât din cas în cas și în împrejurări excepționale.

Data fiind marea importanță a proiectului, ne vom sili a-l schița aici cât se pôte mai fidel.

§. 1. dîce, că regularea venitelor (Congrua) preoțimei catolice de rit latin, grec și armên, fiind tocmai acum în curgere, până când această regulare nu se va face, legislativa se va îngrijii, ca, spre a veni în ajutorul preoților, cari sunt în împrejurări materiale strîmțorate, să ia deosebit în bûdgetul statului o sumă separată còrrespunștore.

§. 2. Venitul sistemizat al preoțimei celorlalte confesiuni legal recepte până la 1 Ianuarie 1898, se completează în sarcina visteriei statului până la 800 respective 400 fl. anual, și pentru esecutarea acestei deciziuni, guvernul este îndrumat a proceda în modul și timpul satorit în legea de față.

Venitul nouelor stațiuni preoțesci nu se întregesce până la 800, respective 400 flor. anual, decât atunci, decât ministrul de culte și instrucțiune publică află de motivată organizarea nouelor stațiuni preoțesci pe basa rapòrtelor făcute de respectivele autorități confesionale.

§. 3. Pentru beneficierea întregirii venitului satorit în §. 2., preoții pot să recurgă la ministrul de culte și instrucțiune publică în timp de un an dela intrarea în vigôre a acestei legi, arătând datele necesare, prin autoritatea lor confesională, ori pe calea curatorului primar competent al comunității lor eclesiastice.

Acele stațiuni preoțesci sistemizate până la 1 Ianuarie 1898, cari în restimpul acestui an nu s'au anunțat, nu pot fi împărțășite de această întregire a venitului, excepționându-se cazul, când anunțarea nu s'a făcut din pricină, că de fapt neavênd aplicați preoți cu calificățiunea prescrișă în §. 4., n'au putut face pretensiune la o întregire a venitului până la 800 fl., ér de fapt venit lor a trecut peste suma de 400 fl. ce le compete.

Datele înaintate până acum pentru arătarea venitelor preoțesci se iau în considerare numai întru cât ministrul de culte și instrucțiune publică le găsesce acceptabile.

§. 4. Numai acel preot pôte beneficia de întregirea venitului séu până la 800 fl., care pôte documenta, că a învățat pe cale publică ori privată, timp de cel puțin 3 ani, respectiva știință religioasă la vre-un institut teologic, după ce a trecut peste

cele 8 clase ale școlii medii din patriă, și în cazul din urmă a făcut examen la vre-un institut teologic; mai departe, că a căpêtat calificăți de preot regulată din partea confesiunii sale.

§. 5. Venitul preotului, care nu pôte adeveri calificățiunea prescrișă în §. 4., nu se întregesce decât până la 400 fl.

Décă însă un astfel de preot adeveresce mai târziu amintita calificățiune, venitul séu se va întregi la 800 fl. începênd cu ziua când a adevêrit.

Imprejurarea, că proprietarul unei stațiuni preoțesci, provêdută cu întregirea venitului până la 800 ori 400 fl., bucuratus'a de întregirea venitului ori ba, nu pôte fi luată în considerare față de successor; în privința acesta servesce totdeuna de directivă calificățiunea contemplată în §. 4.

§. 6. Numai acel preot pôte beneficia de întregirea venitului până la 800 ori 400 fl., care pôte dovedi, că este cetățen ungar.

§. 7. Nu pôte fi împărțășit de întregirea venitului, ér decât s'a împărțășit, il pierde acel preot, care:

a) prin sentință de drept din partea tribunalului penal, a fost osîndit cu pedepsă laterală la pierderea oficiului, dela ridicarea la valôrea de drept a sentinței judecătoreii penale începênd, sub totă durata pierderii oficiului;

b) care a comis delict grav moral nedemn de pozițiunea lui, séu dovedesce atitudine contrară statului și pentru acesta a fost pedepsit prin sentință adusă de judecătoria penală, ori pe cale disciplinară; întru cât tribunalul penal l'a judecat la pierderea libertății, atunci sub durata acestei pedepse și dela împlinirea ei, respective dela ziua datării deciziunii ministeriale amintită în §. 9, socotindu-se 3 ani.

Décă însă preotul pedepsit, conform punctului b) din acest §., în restimpul de 3 ani amintit acolo, séu după aceea tot în virtutea delictului moral, ori pentru atitudine contrară statului circumscrișă tot sub punct b), a fost pedepsit de nou prin sentință judecătorească penală séu prin decisiune disciplinară — pierde definitiv pentru persoana sa întregirea venitului, începênd dela terminul fixat în alinea a treia a paragrafului present.

Că ce este a-se considera contrar statului, o stabilește ultima alineă din §. 13 a art. de lege 26 din 1893.

§. 8. Décă pentru întregirea venitului recurge la ministrul de culte și instrucțiune publică pe calea autorității competente un astfel de preot, contra căruia se pôte ridica excepțiune pentru delict moral, ori pentru atitudine contrară statului conform punct. b) din §. 7, ministrul de culte și instrucțiune publică provôcă pe respectiva autoritate confesională, — decât acesta n'a hotărît încă pe cale disciplinară — se pornescă procedura disciplinară, și în astfel de cas numai după încheierea aceste proceduri și după raportarea rezultatului pôte dispune (ministrul) asupra aplicării, ori refuzării de-a întregi venitul.

§. 9. Décă în contra preotului, care se bucură de întregirea venitului se ridică plângere basată la ministrul de culte și instrucțiune publică, că ar fi comis delict moral, ori ar fi dovedit atitudine contrară statului, atunci ministrul de culte și instrucțiune publică e dator a provoca pe respectiva auto-

ritate profesională a porni procedura disciplinară (contra respectivului preot),

Dacă însă în mânia provocării, autoritatea profesională n'a pus în aplicare procedura disciplinară contra respectivului preot, ministrul de culte și instrucțiune publică decide, după 3 luni dela înmânarea convocării, asupra detragerei sumei întregitoare.

Dacă, cu totă plângerea basată, decisiunea în cauza disciplinară adusă de autoritatea profesională susține pe respectivul preot în postul său: stă în dreptul ministrului de culte și instrucțiune publică, ca pe baza datelor ce le are la dispoziție, să detragă întregirea venitului, conform dispozițiilor cuprinse în punct b) din §. 7.

Decisiunea ministerială, care enunță detragerea întregirii venitului, nu poate atinge alte dispozițiuni ale sentinței disciplinare a autorității profesionale.

§. 10. Intregirea venitului preoțesc, primită în bugetul statului spre acest scop, se face în restimp de 9 ani, și anume: în cei dintâii trei ani cu 600 respective 300 fl. pentru venitul preoților amintiți în §. 2, și în ceilalți șese ani progresiv cu 800, respective 400 fl.

§. 11. În scopul satoririi întregirilor la venite sunt normative următoarele principii:

Aici proiectul arată mai întâi, cari venite sunt a-se computa, ca fiind absolut necesare la satorirea întregirii, d. ex.: venitele din arendarea proprietăților de pământ; venitul curat după închirierea edificiilor ecleziilor, venitul ce-l au preoții dela credincioși în bani, ori în naturalii; venitul din usufructuarea produselor, ori a serviciilor prin muncă prestată de credincioși; venitele stolare, afară de taxele dela cununii etc.

În partea a doua se arată cheltuielile, cari trebuie să se subtraga dela venite pentru a-se pute satorii întregirea. Între altele se arată, că pentru preoții coadjutori nu se poate calcula pentru subtragere mai mult de 250 fl.

§. 12. Modalitățile mărturisirei și rectificării venitelor și cheltuielilor o face ministrul de culte și instrucțiune publică — după-ce a ascultat autoritatea profesională — pe calea de ordinațiuni.

§. 13. Ministrul de culte și instrucțiune publică are drept a-și lua informațiunile prin organele sale administrative asupra corectității datelor comunicate de confesiuni.

Dacă în decursul revidării său mai târziu ar eși la ivelă, că preotul a retăcut conștient vre-un venit, ori tot conștient a mărturisit vre-o cheltuială neesistentă un astfel de preot pierde pretensiunea la întregirea venitului pe tot timpul cât rămâne în respectiva stațiune preoțescă, în care a făcut mărturisirea falsă.

Dacă alte persoane oficiale responsabile pentru corectitatea mărturisirei, au dat conștient un document fals, este a-se pedepsi cu amendă corespunzătoare daunei cauzate visteriei statului.

Dictarea pedepsei îl privește pe ministrul de culte și instrucțiune publică, însă preotul său altă persoană oficială responsabilă, care a suferit pedepsa, poate se face recurs contra ei la judecătoria administrativă în timp de 30 de zile dela aducerea la cunoștință a pedepsei.

§. 14. Venitul stațiunii preoțesci anunțat pentru întregire, nu se poate scări, după intrarea în vigoare a acestei legi, fără de invoice prealabilă din partea autorității profesionale și a ministrului de culte, și ori-ce creștere este a-se anunța aceluiași ministru în timp de 3 luni.

Întru cât creșterea venitului provine său din luarea asupra-și a unei sarcine din partea comunității religioase, ori a privaților, său din fundațiunile nouă, din cauza acesta nu se poate scări întregirea venitului dat de stat.

Tănuirea creșterii venitului trage după sine pierderea dreptului la întregire. În privința pierderii dreptului la întregirea venitului decide ministrul de culte și instrucțiune publică, însă preotul îngreunat cu pedepsa poate să facă apel la auto-

ritatea administrativă în timp de 30 de zile dela înmânarea hotărârii.

§. 15. Dacă venitul unei stațiuni preoțesci provădit cu vre-o întregire la venit scade din împrejurări neatârătoare de autoritățile profesionale și de comunitatea religioasă, respectiva autoritate profesională poate cere dela ministrul de culte și instrucțiune publică ridicarea întregirii venitului.

În cas, că se poate dovedi scăderea venitului, nu poate să fiă refuzată ridicarea întregirii, decât numărul mic al credincioșilor nu motivează alipirea la altă comunitate religioasă (affilitatio); în care cas stă în dreptul ministrului de culte și instrucțiune publică, a provoca pe autoritatea superioară profesională, a sista independența respectivei comunități religioase.

§. 16. Confesiunile amintite în § 2 sunt date, ca în timp de 3 luni de zile, să facă cunoscute ministrului de culte și instrucțiune publică ori-ce schimbări de persoane la stațiunile preoțesci, cari se bucură de venit întregit.

Dacă anunțarea acesta nu se face în timp de 3 luni de zile, și documentele asupra calificățiunii noilor preoți aplicați nu se pot adeveri prin acte, atunci în virtutea §. 4. întregirea mai mare a venitului pentru preotul nou cu calificăția mai înaltă, nu se poate asemena decât din ziua anunțării începând; din contră, decât în parochia s'a aplicat un preot cu calificățiune mai inferioară, atunci suma plătită ce trece peste întregirea venitului de peste 400 fl., este a se restitui începând dela timpul schimbării de persoană.

§. 17. Sumele concesionate pentru întregirea venitului preoțesc la preoții amintiți în §. 2., se asemenază prin însirarea stațiunilor preoțesci și a preoților.

Ministrul de culte și instrucțiune publică statoricește, dimpreună cu autoritățile competente a singuraticelor confesiuni, acele condiții, pe lângă cari suma asemnată se pune la dispoziția autorității profesionale pentru procederea mai departe.

Dacă nu s'a putut face vre-o invoice, său decât s'a făcut, însă confesiunea o calcă, atunci invoicea este a se considera de ne mai esistentă și de-acolo înainte sumele asemnate se vor plăti separat preoților și nemijlocit.

§. 18. Legea de față nu se referă la preoții călugări, nici la acei călugări, cari sunt aplicați în parochii seculare.

§. 19. Intregirea venitului preoților amintiți în §. 2. conform §. 10 își ia începutul, între marginele acestei legi, dela 1 Ianuarie 1899.

§. 20. Cu esecutarea acestei legi este însărcinat ministrul de culte și ministrul de finanțe.

Au nimerit'o!

„Budapesti Hirlap“ dela 3 I. c. vorbind despre noul proiect de lege al guvernului privitor la sistemizarea întregirii venitelor preoțesci, scrie între altele:

„Protestanții iau bucuos banii la cari sunt avisați atât de mult, însă ved cu ore care neliniște pierzându-și independența autonomiei lor, când cetesc, că salariul fiicărui preot singuratec îl stabilește guvernul și îl poate detrage, decât autoritățile politice ridică ore-cari excepțiuni contra purtării preoților, ba ministrul poate ordona și procedură disciplinară la autoritatea profesională contra unui preot, care trage plată dela el.

„Sărbii și Românii greco-orientali“ ved în acest proiect politică de naționalitate, și într'asta pot avé drept — er noi tocmai acesta ținem de cea mai salutară parte a proiectului. Căci aproape 2000 de preoți valahi și mai mult de 100 preoți sărbii vor trage plată dela stat, Sărbii 27,000, Valahii 911,000 fl. anual. Din Congruă așa-déră cel mai mult, adică aproape trei părți, se vine pe sēma preoților valahi și sărbii. În curēnd națiunea va da peste un milion preoților ortodoxi.

„Aceștia ori vor fi credincioși statului maghiar pentru atâtă plată, supunēndu-se inspecțiunii supreme a ministrului de culte,

care, la cea mai neînsemnată arătare ordonă cercetare disciplinară și le sisteză plățile, încetând astfel de-a fi omladiniști și daco-romaniști; său din contră, decât în privința acesta nu sunt garanții, atunci ar fi cea mai mare nebuniă a susține din dările publice agitatori de naționalitate în comitatele din Ardeal și în cele de Sud. Când punem această cestiune, în sufletul nostru se deșteptă indoială; dēr totuși în speranța, că guvernul unguresc își va recunōse datoria, nu vrem să vorbim contra luării pâniei din mână preoților valahi, sărbii și penslavii luterani.

„Salarizarea celor 300 rabinii jidani cu 91,000 fl. din partea statului, opresce imigrarea rabinilor din Galiția și Germania, căci acela, care cere plată dela statul maghiar, trebuie să fiă preot calificat în școlile din patriă și să fiă cetățen ungar“...

„Egyetértés“ dice: „Din statistica cuprinsă în motivarea ministrului apare, că între preoții, cari vor fi ajutați de stat, elementul naționalităților e în preponderanță. Acești preoți (români gr. or. și sărbii gr. or.) cu puține excepțiuni nu sunt preabuni Maghiari. Chiar și pozițiunea lor și-o folosesc adese-ori pentru a agita în potriva ideii de stat maghiar și a face sânge rēu în mijlocul pōporului contra Maghiarilor. Ar fi ceva deosebit, decât statul maghiar ar ajutara și materialicesce pe aceia, cari se întorc contra lui. Proiectul îngrijesce încāva de acesta, intru cât el dispune, că de ajutorul de stat nu poate fi împărțit timp de 3 ani acel preot, care dovedesce atitudine contrară statului, și din cauza acesta a fost osēndit prin sentință penală, ori pe cale disciplinară. Statul se nu se arate dēr marinimos față cu astfel de preoți. Mai multă rigōre nu numai că nu strică, ci necondiționat folosesc“.

Ministru Hanotaux despre situația esternă.

În camera deputatilor din Paris se urmēză desbaterea asupra bugetului de esterne.

Cu ocazia acesta deputatul Delefosse a întrebat, în ședința dela 7 Februarie, că ce fel de atitudine observă guvernul față cu evenimentele din China, apoi critică alianța ruso-francesă dīcēnd, că acesta nu poate fi decât în favorul Rusiei. Delefosse constată mai departe, că între Rusia și Germania esistă un fel de înțelegere.

Hanotaux, ministru de esterne, luând cuvēntul declară, că situația Franciei în Abisinia e escelentă. Ce privește cestiunea greco-turcēscă, diplomația europenă își impune voința față de Sultanul. Diplomația francesă a luat inițiativa cu deplin succes. Concertul europen aprețiază candidatura principelui George, ceea-ce Franca primese bucuos. Franca totdeuna a manifestat bune porniri față de Grecia. Ea are cuvēnt în concertul europen, căruia scie să-i câștige valōre. Guvernul frances este consecuent pe lângă autonomia Cretei și a contribuit la susținerea concertului european.

A face declarațiunile despre alianța cu Rusia, e imposibil, dīse ministrul. Alianța este fapt istoric, er nu opera unei partide. Tōte cabinetele au ajutat la realizarea ei.

Hanotaux desfășură apoi succesul îm-bucurător ce l'a avut diplomația francesă în China. Franca doresce integritatea Chinei, și s'a îngrijit, ca această integritate să fiă respectată.

Millerand impută guvernului, că Franca s'a încurcat în conflictul greco-turc și, în favōrea Germaniei, și-a pierdut preponderanța la Constantinopol.

Melline, ministru-șef respinge imputarea, că ar urma politică germană și arată, că înțelegerea dintre Franca și Rusia servesce pentru susținerea concertului europen și pentru evitarea conflictelor.

Tarif vamal autonom. „Budapesti Hirlap“ află, că în ministerul unguresc de comerț se lucrēză la un proiect de tarif vamal autonom pentru Ungaria. Peste o sută de poziții sunt deja stabilite și redactate; mai sunt însă de trei-ori pe atâtea

de-a se redacta până când proiectul va fi gata. Se scie, că însărcinarea de-a lucra acest proiect i-s'a dat guvernului din partea camerei, care cu ocaziunea desbaterei proiectului de lege asupra provisorului pactului a primit și un proiect de rezoluțiune prezentat de deputatul Enyedi, prin care s'a dat guvernului îndrumarea, de-a aduna „în timpul cel mai scurt posibil“ datele necesare și de-a lucra un proiect de tarif vamal autonom. Insa-și fōia ungerescă „Bud. Hirl.“ nu se poate reținē, de-a nu-și esprima mirarea, că guvernul a luat în serios îndrumarea, ce i s'a dat. Dōr nu va fi luat' o nici guvernul tocmai așa în serios. Proiectul, decât în adevēr îl lucrēză, apoi îl lucrēză de sigur numai pentru ca să sparie lumea cu el.

SCRIRILE DILEI.

-- 28 Ianuarie v.

Comitetul național studențesc din Bucuresci a hotărît să trimită președintelui Asociațiunii generale a studenților universitari din Paris, Paul Tisier, o telegramă, în care protesteză în numele studenților români de-acolo contra telegramei trimisă lui Zola de cățiva Jidovi din capitala română, cari cu nedrept se intitulēză „Asociațiune generală a studenților“, și le trimite studenților francesi viuele felicitățiuni pentru lupta energică întreprinsă contra rassei periculōse, care ne exploatează, și pentru conduita lor cavalerescă, patriotică, decisivă în nenorocita afacere Dreyfus.

Membri în direcțiunea „Albinei“. Aflăm, că Direcțiunea institutului „Albina“, într'una din ședințele ținute luna trecută, a optat de membru în Direcțiune, în locul devenit vacant prin rēposarea membrului I. Hannia, pe d-l Dr. Iancu Mețiamu, proprietar în Zērnesci.

Manifestațiune pentru „partida populară“ Din Strigoniu se telegrafēză, că elevii din anul al patru-lea ai seminarului romano-catolic de acolo au inscenat dīlele acestea o mică, dēr forte caracteristică, demonstrațiune în contra directorului lor, a canonicului Roszival Istvan, față cu care și-au esprima regretul și desaprobarea lor, pentru-că la alegerea de deputat din Varna a pășit în contra candidatului „partidei populare“. Casul a produs senzațiune, mai ales pentru-că prin asta s'a dovedit, că „partida populară“ a prins rădēcini în tinerimea catolică maghiară.

Cas de mōrte. Din Arad ni-se telegrafiază, că studentul în drept Ioan Macaveiu, a rēposat acolo. Inmormēntarea lui se va face Vineri în Arad.

Un absolvent de agricultură din Transilvania de familiă bună cu praxă de două-deci ani, căsătorit însă fără copii, doresce a afla un post de administrator de moșiă. În cas eventual soția sa ar pute fi angajată tot-odată ca menajeră în casă. Pentru informațiunile a se adresa la Administrația țiarului nostru.

D-șora Agata Bărsescu sosește în Brașov Vineri după amēzi, er sēra va juca pentru prima-ōră pe scena teatrului de aici în drama lui Sudermann „Heimat“.

O mare întrunire a țiganilor. Reuniunea țiganilor din Belgrad a invitat pe toți țiganii din Peninsula-balcanică (Serbia-vechiă, Macedonia, Bulgaria, Bosnia și Herțegovina) la o mare întrunire „de ocaziă“ în otelul „Boulevard“ din Belgrad. Amēnunțele acestei sărbări nu sunt cunoscute încă, însă comitetul din Belgrad a invitat și pe „nemșugurile“ din Madrid. Se vor prezenta dēr și frumōsele gitane, aceste eroine ale poesiei romantice, al căror joc fărmeacător a ispitit inimele atōtor „cavaleri“. Mai interesant în lucru e, că o deputațiune a comitetului-țigănesc din Belgrad a invitat și pe renumitul „primaș“ Rigo Jancsi dimpreună cu serenissima lui soțiă. Nu se poate scie, decât această „princiară“ pāreche va urma invitārii, pentru a fi ridicată la rangul de „dinastiă-vaivodă“. — Numai atât a mai trebuit, ca să avem acum în

Balcani și o „cestiune țigănescă“, care se amenințe cu urmări „grave“ pe moș-Bizant.

Procesul contra lui Zola

în afacerea Dreyfus.

Am anunțat ieri pe scurt, că procesul contra lui Zola în afacerea Dreyfus s'a început luni la amieză. Sala tribunalului s'a deschis la 11½ ore și în câte-va momente a fost deja plină de lume. Jumătate din sală formeză așa numitul pretoriu, în fondul căruia se află estrada pentru judecători. La stânga șede acuzatorul public, la dreapta e locul apărătorului, îndărătul acestuia banca acusaților. Alături cu procurorul sunt așezate băncile juraților. În fața acestora pe partea contrară sunt băncile pentru raportorii dela tribunale. Intre estrada judecătorilor și locul apărătorului este o masă, la care șede notarul tribunalului; în cealaltă parte a salei se află auditorii. Câte 12 bănci pe o parte le ocupă mai mult martorii și membrii baroului advocaților. Patru-deci din locurile mai dinainte sunt rezervate diarștilor și corespondenților diarelor străine.

Pe la 12 ore din și ușierul anunță venirea tribunalului cu cuvintele: „La cour!“ (curtea). Toți cei de față se ridică și-și iau pălăriile de pe cap. (Înainte de-a se prezenta tribunalul toți bărbații aveau adevărate pălăriile pe cap. Acesta este obiceiul în Paris). Președintele *Dellegorgue* precum și asozorii *Bosquet* și *Lautz* și judele suplent *Levrier* intră. Sunt îmbrăcați în talar. Cei 36 jurați, din cari aveau să fie trași la sorți cei 12 jurați ordinari și 2 suplenți, sunt în partea cea mai mare neguțători și industriași. (Cu totul 23, patru cărciumari, trei rentieri, doi proprietari de case, doi arhitecți, un medic, un director de asigurare, un funcționar de drum de fier și un muzician). După sortire cei 12 jurați și 2 suplenți au depus jurământul.

Pe banca acusaților se află vestitul romancier *Zola*, om înalt la statură. Lângă el este ca acuzat redactorul responsabil al diareului „Aurore“, *Perreux*. Apărătorul lui *Zola*, *Laborie*, este unul dintre cei mai tineri advocați ai baroului din Paris, e numai de 33 de ani, dăr și-a câștigat un renume într'un proces, în care a briliat. Mai figurază și tinerul avocat *Albert Clemenceau* ca apărător al redactorului acuzat al „Aurorei“; ca acuzator public funcționează avocatul general *Van Cassel*.

Obiectul procesului este cunoscut. *Zola* a publicat în „Aurore“ o scrisoare deschisă către Președintele Republicii, pe baza căreia procuratura a intentat proces lui *Zola* și redactorului responsabil al numitului diar. Etă pasagele din scrisoarea lui *Zola*, la cari se restrânge acușatiunea:

„Un tribunal de rebel a cutezat a achita tocmai acum la poruncă pe un Esterhazy. Acesta este o palmă dată adevărului și dreptului.“

„Și acum s'a sfârșit. Franca are această pată pe fața sa. Istoria va înregistra, că s'a putut comite o astfel de crimă socială.“

„S'a adus o sentință nedreptă, care în veșnicie va apăsa asupra tribunalelor noastre de rebel și în viitor va acoperi toate verdictele ei cu pata suspiciunii.“

„Cel dintâiu tribunal de rebel a fost, pôte, fără minte, al doilea este însă criminal. Acus pe al doilea tribunal de rebel de a fi acoperit la poruncă o nelegalitate, comițând din parte-i crimă juridică, de a achita cu știință pe un vinovat.“

Îndată ce s'a început ședința, președintele a atras atențiunea publicului, că ori ce manifestare, fie pentru, ori contra acuzatului e strâns interzisă și că întemplanându-se, sala va fi îndată desertată. O spune acesta odată pentru totdeauna.

După constituirea juriului se cetesce actul de acuzare, foarte scurt, îndreptat întâiu contra redactorului responsabil *Perreux* care e acuzat, că a vândut, împărțit și lătit diarul „Aurore“ dela 13 Ianuarie, care conține într'un articol subsemnat de *Emile Zola* și intitulat: „Scrisoare către d-l Felix Faure“, următoare pasagele: (Urméză pasagiile mai sus citate,) apoi în contra lui *Emile Zola*, ca complice la delictul preveșcut în codicele penal, prin aceea, că a

predat redacției diareului „Aurore“ articule cuprinde pasagiile citate și a dorit publicarea lui, prin care fapt i-a dat acuzatului redactor mijlocele de-a comite delictul.

S'a cetit apoi scrisoarea adresată de către ministrul de justiție ministrului de războiu, care formeză baza acușatiunii.

Procurorul general *Van Cassel*, cel mai vestit dintre procurori, o figură înaltă împuitoare, dice, că afacerea a fost mărginită, punându-se întrebarea precisă: „Comis'au judecătorii lui Esterhazy crima de a fi judecat la poruncă? Ar fi absolut nelegal, de a estinde desbaterea pe un alt teren. S'a făcut încercarea de a dobândi prin mijloce revoluționare o revisiune a procesului Dreyfus. S'a pretins, că la pertractarea de astăzi se va provoca o discuțiune, spre a scote la ivelă nouă fapte, cari se servescă ca basă pentru revisiune. Acesta nu se pôte admite. Trebuie să rămânem între marginile ce le trage acușatiunea. De aceea eu voi declara nelegală ori ce analiză și ori-ce provocare la mărturie și la scrisori, ce se referă la obiecte, cari nu intră în cadrul acușatiunii. Acuzatorul public e dator, de a se opune încercării unor astfel de manevre.“

Apărătorul *Laborie* dice, că apărarea voescă să contribuie la lămurirea lucrului și de aceea se adresază cu încredere către cei 12 Francesi, cari reprezintă întreaga Franca. Crede ore acuzatorul public în adevăr, că desbaterea se va puté restrânge numai la punctul privitor la tribunalul de rebel? Nu este o învederată legătură între aceste fapte și acele, pe cari voesc să le eschidă dela desbatere? Cum se dovedim noi, că înainte cu o lună s'a acoperit o nelegalitate, decât voesc să ne impedece a dovedi, că s'a comis nelegalitate? Cum ni se va puté interdice să aducem dovești, că Dreyfus este nevinovat, cum vreți să ne impedeți a dovedi, că s'a lucrat pentru a se comite o nelegalitate și apoi pentru a o acoperi? Nu este aici o conexitate evidentă între fapte? Opiniunea publică a Franței, care adă orbecă în nesciință, trebuie să fie în fine lămurită. Advocatul general vorbesce de autoritatea unei *res judicata*. Nu există o astfel de autoritate, decât s'a comis o nelegalitate.

În sensul acesta mai vorbesce și apărătorul redactorului „Aurorei“. Tribunalul se retrage spre deliberare.

La 3 ore d. a. se reîncepte pertractarea. Tribunalul anunță decisiunea, după care acușatii nu sunt îndreptățiți, de a dovedi toate afirmările făcute în articolul lui *Zola*. *Acușatiilor le este permis a dovedi numai acele afirmări, cari sunt cuprinse în actele prin cari au fost citați aici*. Tribunalul refuză mai departe de a admite participarea la pertractare a celor trei esperți în ale scrierii.

După acesta se trece la obiectul citațiunii martorilor, dintre cari mulți au adresat președintelui scrisori, prin cari se scusă că nu pot să se prezente înaintea Tribunalului dintr'un motiv său altul. Pertractarea continuă.

* * *

Când a sosit *Zola* la tribunal a fost primit de mulțimea de afară cu strigări: „A bass Zola!“ „A bass les juifs!“ (Jos *Zola*! Jos *Jidovii*!) Er când a sosit *Rocheffort*, a fost primit de mulțime cu strigări: „Jos *Zola*, trădescă *Rocheffort*!“

După încheierea pertractării de luni la 5 ore seara, când a plecat *Zola* din palatul justiției, a fost primit érași cu strigări: „Jos cu *Zola*!“ Mulți au strigat și: „Trădescă *Zola*!“ Contrarii lui însă se înmulțiră curând în așa măsură, încât vizitiul lui *Zola* a trebuit să dea biciu cailor ca să-l scape mai curând dintre manifestații.

Förte multe telegrame a primit *Zola* dela amicii săi din Belgia, cu totul se dice la vre-o 79,000. O parte mare din foi au scris și scriu förte aspru, ba aduc și caricaturi, asupra lui *Zola*; ele negă acum, că el ar fi Franc și spun, că este fiul unui Italian. Altele îl numesc „miserabilă canaliă de trădător, care aruncă cu tină în ar-mată.“

Foile germane și englese arată mult interes pentru procesul lui *Zola*. O foiă englesă îl numesc cel mai memorabil proces de stat al timpului modern.

Produțiuni și petreceri.

Concert și petrecere în Săcele. Pentru concertul și petrecerea din Săcele s'a distribuit următoarea: Invitare la concertul popular împreună cu petrecere, aranjat de *Corul elevilor* dela gimn. și șoala com. rom. din Brașov, luni la 2 Februarie v. 1898 în sala cea mare a hotelului „La söré“ (*Satlung*), în favorul „Reuniunii femeilor rom. pentru ajutorarea veduvelor sëraco din Brașov și Săcele“. Dirigent: *Timoteu Popovici*.

Inceputul la 7 ore seara. Intrarea: locul I 1 fl., locul II 70 cr., loc de stat 50 cr. Ofertele marinimöse se vor chita pe cale publică.

Program: 1) „Fost'ai lele“, (din colecția d-lui G. Musicescu) cânt. pop. 2) „Cucule“, cânt. pop. de G. Dima. 3) „Suvenire de Mehadia“, de * * solo de flaut, esec. de V. C. Fizeșan (cl. VIII-a gimn.) 4) „Vino lele“, cânt. pop. de I. Vidu. 5) „Tiganul la miere“, anecdotă de Speranță decl. de G. Tocitu (cl. VII-a gimn.) 6) „Suvenire de Sinaia“, de * * esec. pe 2 violini, de V. Banciu și I. Iuga (cl. VII-a gimn.) 7) „Foiă verde de trifoi“, „Tot și-am dîs mândro“ cânt. pop. de T. Popovici.

„Reuniunea Sodalilor români din Sibiu“ invită la Concertul împreună cu declamațiunii, teatru și joc, ce-l va arangia Duminică, în 1 (13) Febr. c. în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“ sub conducerea d-lui *Candid Popa*, invătător, și cu binevoitorul concurs al d-nei *Margareta Moldovan* și a unui grup de clerici din seminarul „Andreian“. Inceputul la orele 7½ seara. Intrarea de familie a 3 persoane 1 fl. 80 cr., pentru domni 1 fl. (membri Reuniunii 80 cr.) pentru dame 60 cr. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămintă și se vor chita pe cale diaristică.

Programul: I. Concert. 1. a) „Cetatea luminei“, b) „La o rândunică“, cor bărbătesc de I. Costescu. 2. a) „Sărmană frunză“, b) „Rămăi sənătösă“, cor mixt de G. Dima. 3. „Căt aș dori“, de G. Vasiliu, tenor solo, esecutat de d-l N. V. Ișan, cu acompaniarea de musică (cuartet), arangiat de A. Roth. 4. a) „Pe marea lină“, b) „Sera“, cor de dame de *Wiest*. 5. „Dis'a badea“, cor mixt de G. Musicescu. 6. „Vântul suffă“, cor bărbătesc de *Dürner*. 7. „La oglindă“, poezie de G. Coșbuc, predată de d-na *Margareta Moldovan*. — II. Teatru. „*Rusaliele*“ vodevil într'un act de *Vasile Alexandri*. Persoanele vor fi reprezentate prin d-nii: *D. Axente*, *N. Ișan*, *G. Poponea*, d-söra *Eugenia Grecu*, *G. Mocian*, *G. Săsarman*, d-söra *Elena Poponea*, d-söra *Victoria Nicula*, *Pavel Imberșu*.

Societatea zidarilor români din Brașov invită la produțiunea teatrală declamatorică împreună cu dans, ce se va ține Duminică, în 1 (13) Februarie 1898, în sala „Hotelului central Nr. 14“. Inceputul la 7 ore seara.

Intrarea de persoană 60 cr.; de familiă de 3 persoane 1 fl. 50 cr.

Venitul curat este destinat pentru fondul „Societății zidarilor Români din Brașov“. Ofertele marinimöse se primesc cu mulțămintă și se vor publica în „Gazeta Transilvaniei“. Bilete se pot căpeta seara la cassă și la Casina română.

SCRIRI ULTIME.

Praga, 8 Februarie. În ședința de ađi a dietei boeme deputatul *Lipert* a făcut, între sgomotöse întrepreri din partea Cehilor, o propunere privitoare la curiile naționale. Ședințele dietei vor dura până la finitul lunei Februarie și astfel dieta va puté lua o hotărîre și asupra acestei propunerii.

Colonia, 8 Februarie „Kölnische

Ztg. dice, că pășirea Rusiei în interesul candidaturii prințului *George* al Greciei, nu s'a întemplat în mod formal, ci numai în chip de recomandare înaintea puterilor. Dacă Sultanul nu primesce această candidatură, cestiunea cade de sine, și deci nu s'ar puté vorbi în cazul acesta de o retragere a Rusiei.

Paris, 8 Februarie. Astăzi s'a continuat procesul *Zola*. La încheiere, când *Zola* a voit să plece, a fost în pericol de a fi strivit de mulțime. Cu mare greu a putut să ajungă la trăsura lui. Mulțimea pretutindea striga: „Jos cu *Zola*! Aruncați-l în apă!“

NECROLOG. *Lazar Gergely* sen., privatier în loc, tatăl comerciantului *Lazar Gerö*, a răposat ieri în etate de 92 ani. Inmormentarea se va face mâne la 3 ore p. m. — Fiă-i țărâna ușoră!

DIVERSE.

Carnevalul la curtea din Petersburg.

Cu patru săptămâni înainte de postul Pașcilor, porțile palatului de iernă se deschid și de aci înainte urmeză una după alta serbările, cari de cari mai pompöse, la curtea Țarilor. Din toate părțile se adună în capitală adevărata aristocrație pentru a lua parte la seratele curții. La primul bal din acest carnaval au luat parte trei mii de persoane. Afară de balurile mari se dau la curte și alte baluri în cercuri mai restrînse, cari însă sunt mult mai luxuöse ca cele mari. Damele se prezintă la aceste baluri în toaletele cele mai scumpe și peste măsură luxuöse, dăr cu toate acestea diarele rusesci nu se ocupă în colöne întregi cu descrierea toaletelor, cum e obiceiul la alte curți europene. Raportorii dela diare le este anume interdis de-a descrie toaleta Țarinei, din care cauză ei nu se ocupă nici cu descrierea toaletelor altor dame. Se dice, că Țarina peste tot este dușmana luxului și, ca în toate ale ei, așa și în îmbrăcăminte iubescă simplitatea. Ea se îmbracă după moda englesescă și preferă colorile deschise. La serbările naționale însă ea reprezintă demnitatea de Țarină printr'o îmbrăcăminte proverbial de bogată și luxuösă. Despre Țarina se mai dice, că ca mamă e cât se pôte de devotată și când vre-unul din fiii săi este bolnav, ea nu se mișcă de lângă patul lui. O foiă ilustrată din Anglia, vrënd să dea espresione bunului simț de mamă al Țarinei, adusesse nu de mult portretul acesteia, în care ea era înfățișată lăptându-și copilul. Censorii ruși nu sciau la început ce să facă: să permită acestei foi intrarea în Rusia, ori să nu permită. A trebuit însă și Țarina să hotărască în această cestiune, prezentându-i-se din acea revistă numărul, în care se afla portretul ei și pe care ea-l declară de frumos. Prin asta s'a permis intrarea în Rusia acelei reviste.

Anul sërác în Egipt. Stă scris în bibliă, că pe timpul domniei Faraonilor, Domnul a dat Egiptului tot șapte ani grași și șapte slabi. În acești șapte ani din urmă pământul n'a produs nimic, fόμεa a bătuit între locuitori, n'aveau ban și frigul le îngheța membrele. După cum spune bibliă, celor 7 ani sëráci, le urma alți 7 ani bogăți, în cari totul era din abundență, er de frig, brumă ori zăpadă, nici nu se pomenea. Érna în Egipt era cunoscută numai din povești. În anul acesta însă și în Egipt s'a arătat érna, și pe undele Nilului pluteau sloii de ghiată. Din Cairo se scrie, că acolo de mai mulți ani n'a fost anutimp ca acum. În Fayumut au fost mari viscole cu zăpadă. În delta Nilului a înghețat. În Helna a fost atât de frig, încât ómenii au trebuit să pună cuptore în casă, altcum înghețau. Se înțelege, acest frig a stricat mult recoltei din Egipt. În întreg Egiptul acest frig lasă urma unei devastări și pređice un an förte sërác.

Următoarele cărți nouă se pot procura prin Administrația foiei noastre:

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de *Basilii Rațiu*, fost profesor în seminariul din Blășiul ér ađi vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Cuvântul în școala populară, de *Iuliu Pop*, învățător în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Ortografia română în actuala sa stare de dezvoltare, de *V. Dumbravă*, profesor în Beiuș. Ne mirăm mult și aflăm aproape de neînțeles, că din această carte bine scrisă și atât de necesară pentru tot Românul, care a absolvat gimnasiu, abia s'au vândut până acum câte-va. Asta încă ne dă o tristă dovadă, ce nepăsătorii sunt față de literatura română omenii noștri, cari se pretind a fi învățați, dér cari în mare parte nici nu-și cunosc bine limba lor, nu știu ortografia și nu știu regulile interpunctiunii. Tote acestea le-ar pute învăța din această carte, care costă numai 40 cr. (cu posta 43 cr.)

În viltóre, novele și impresii, de distinsul scriitor român *A. Vlahuță*. Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu posta 75 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Din trecutul Silvaniei, legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 38 cr.)

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, cărți diferite rudenii, preoți învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 10 cr. (cu posta 22 cr.)

Prietenul Săteanului Român, sfătuiră în formă de dialog, scrise de d-l *Ioan Pop Reteganul*. Este o carte plină de învățături foarte folositoare pentru popor. În ea se arată prin exemple vii căile, prin cari omul ar pute să se ferescă de multe rele și să ajungă la bunăstare și fericire; se vorbește în ea despre măestria și învățătura, despre cultivarea pomilor, despre limbă și lege, despre procese, împrumuturi, beția, lux, len-, despre pomărit și stupărit, vinul de pome, cum se îmbogățesc Jidani, cum lucră țeranii pământul în alte țeri. La urmă se mai află și o mulțime de poesii din cele mai plăcute pentru popor, scrise de cei mai aleși poeți români. Prețul 30 cr. (trimis prin postă 35 cr.)

Merinde dela școala seu învățături pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei. Dér și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Când pentru întâia-ora a eșit de sub tipar această carte, toate gazetale românesce au scris despre ea cu cea mai mare laudă. E în adevăr o carte, care n'ar trebui să lipsescă din bibliotecile românesce. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localisată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilita și la lume împărțite, tot de *Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poesii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Februarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.30
Renta de corone ung. 4%	99.35
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	156.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.20
Renta de argint austr.	102.50
Renta de hârtie austr.	102.40
Renta de aur austr.	122.30
Losuri din 1860	143.50
Acții de-ale Băncii austro-ungar.	930.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	378.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	359.50

Napoleonori	9.5p
Mărci imperiale germane	58.77 1/2
London vista	120.75
Paris vista	47.60
Rente de corone austr. 4%	102.95
Note italiene.	45.25

Cursul pieței Brașov

Din 9 Februarie 1898

Banota rom. Cump.	9.48	Vând.	9.49
Argint rou ân. Cump.	9.43	Vând.	9.46
Napoleonori. Cump.	9.52	Vând.	9.55
Galbeai Cump.	5.65	Vând.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vând.	127. 1/2
Mărci germane Cump.	58.67	Vând.	58.75
Lire turcesci Cump.	10.73	Vând.	10.78
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Contra tusei și regușei

ca cel mai bun mijloc se recomandă **bombónele „Veronica arvensis“** ale lui **Réthi**. — Prețul 1 dosă 30 cr., 5 doze trimite franco „farmacia la Vultur“ din **B-Csaba**. — Numai dozele cu subscrierea de jos sunt veritabile.

5—10,1462
Pietru Bilă
farmacia

„F A G E Ţ A N A“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACŢIUNI ÎN FACET.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „FAGETANA“, ca societate pe acțiuni în Faget, sunt prin această invitați în sensul §-lui 15 al statutelor societății la a

VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Faget la 10 Martie 1897 st. n. la 10 ore antemeridiane, în localul societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea institutului și despre rezultatul gestiunii anului VI.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.

4. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat, realizat în anul al VI-lea de gestiune.

5. Darea absoluturului membrilor în direcțiune și în comitetul de supraveghiere.

6. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 26 din statutele societății.

7. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală seu în persoană seu prin plenipotențiat, sunt invitați în virtutea §-lui 16 din statutele societății a-și depune acțiunile D-lor cu o zi înainte la casa societății.

Faget, în 3 Februarie st. n. 1898.

Direcțiunea.

C o n t u l B i l a n ț

ACTIVE			PASIVE		
	fl.	cr.		fl.	cr.
Cassa în numărar	10.739	61	Capital social 1000 acții à fl. 100	100.000	—
Impr. pe cambii cu giranți	325.472	12	Fondul de rezervă	33.621	03
„ „ „ „ ac. hipot.	63.799	74	Fondul de garanță	3.000	—
„ „ hipotece	74.279	50	Depuneri spre fructificare		
„ „ oblig. cu caventi	72.322	48	a) în libele	301.880,82	
Credite de cont curent	35.024	71	b) fond. de pens. al funcț.	9.211.70	311.092 51
Mobilier	1.131.—		Cambii reescomptate	117.420	50
după amort. de 10%	113,10	1.017 90	Int. antic. pro 1898	7.400	24
Acțiuni streine	3.937	—	Dividende neridicate	60	—
Realități	400	68	Diverse conturi creditore	703	67
Diverse conturi deb. și int. rest.	6.127	36	Profit curat	19.823	15
	593,121	10		593.121	10

Contul profitului și perderilor.

EȘITE			INTRATE		
	fl.	cr.		fl.	cr.
Interese:			Profit transportat din a. tr.	300	—
pentru fondul de rezervă	1.293,14		Interese:		
pentru depuneri spre fruct.	17.173,85		dela impr. pe camb. cu gir.	35.987,—	
pentru cambii reescompt.	8.132,65	26.599 64	„ „ „ „ cu ac. hip.	6.089,34	
Spese:			„ „ „ „ pe hipot.	7.151,79	
a) salarii și marce de pres.	6.208,—		„ „ „ „ pe oblig.		
b) chirie, porto, tip. și alte	3.011,90	9.219 90	cu cav.	8.799,94	
Contribuțiune:			dela credite de co. curent	2.220,07	60.248 14
directă	2.609,51		Profit dela cump. și vind. de real.	12	—
de 10% după int. dela depunerea spre fruct.			Profit dela acțiuni streine	47	14
dare de drum și comp. de timbru	2.241,98	4.851 49			
Amortisare:					
din mobiliar	113,10	113 10			
Profit curat	19.823	15			
	60.607	28		60.607	28

Faget, 31 Decembrie 1897 st. n.

Directorul executiv:

Sebastian Olariu m. p.

Pentru comptabilitate:

Toma F. Hanesiu m. p.

Aurel Popescu m. p., **Nic. Barbon** m. p., **G. Popoviciu** m. p., **Gyura Georgie** m. p., **Dionisiu Fenes** m. p.

Conturile presente esaminându-le conform legilor și statutelor le-am aflat esacte și cărțile purtate în bună ordine.

Faget, la 3 Februarie 1898 st. n.

Comitetul de supraveghiere:

Dimitrie Iosof m. p., **Demetriu Carabasiu** m. p., **Alexandru Iclozan** m. p., **Vasiliu Nicorescu** m. p.

Tipografia A. Mureșianu Brașov.